

תורה מגינה

ויקרא כו:ג, ו-ז

אם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אִתְּם... וְנִתְּתִי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ וְשָׁכַבְתֶּם וְאִין מִחְרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיֵּי רְעֵה מִן הָאָרֶץ וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם. וְדַפְתֶּם אֶת אֲיִבֵיכֶם וְנָפְלוּ לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב.

רש"י שם

אם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ – יְכוֹל זֶה קִיּוֹם הַמִּצְוֹת, כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר וְאֵת מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אִתְּם הֲרֵי קִיּוֹם הַמִּצְוֹת אָמַר, הֲאֵל מָה אֲנִי מְקַיֵּם אִם בְּחֻקְתִּי תִלְכוּ? שֶׁתְּהִי עֲמֵלִים בַּתּוֹרָה

יהושע ה:יג-יד

וַיְהִי בַּהֲיֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדוֹ וְחָרְבוֹ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ וַיִּלֶּךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלֹנֹ אַתָּה אִם לְצָרִינוּ:

וַיֹּאמֶר לֹא כִי אֲנִי שָׂר צָבָא דִּי עַתָּה בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל פְּנֵי אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל עַבְדּוֹ:

מגילה ג ע"א

והכתיב "ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו... אמר לו אמש בטלתם תמיד של בין הערבים ועכשיו בטלתם תלמוד תורה.

אמר לו על איזה מהן באת? אמר לו עתה באתי. מיד "וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק אמר רבי יוחנן מלמד שלן בעומקה של הלכה.

סוטה כא ע"א

והתניא: את זו דרש רבי מנחם בר יוסי: "כי נר מצוה ותורה אור", תלה הכתוב את המצוה בנר, ואת התורה באור. את המצוה בנר, לומר לה: מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה — אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה.

וְאֵת הַתּוֹרָה בְּאוֹר, לומר לה: מה אור מגין לעולם, אף תורה מגינה לעולם. וְאָמַר: "בְּהִתְהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְךָ וְגו'". "בְּהִתְהַלֵּךְ אֶתְךָ" — זֶה הָעוֹלָם הַזֶּה. "בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ" — זוּ מִיתָה. "וְהִקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁחָרְךָ" — לְעֵתִיד לְבָא.

אמר רב יוסף: מצוה, בעידנא דעסיק בה — מגנא ומצלא, בעידנא דלא עסיק בה — אגוני מגנא, אצולי לא מצלא. תורה, בין בעידנא דעסיק בה ובין בעידנא דלא עסיק בה — מגנא ומצלא.

אֵלָא אָמַר רַבָּא: תּוֹרָה בְּעִידְנָא דְעָסִיק בֶּה — מִגְנָא וּמִצְלָא, בְּעִידְנָא דְלֹא עָסִיק בֶּה — אֲגוֹנֵי מִגְנָא, אֲצוּלֵי לֹא מִצְלָא. מִצְוָה, בֵּין בְּעִידְנָא דְעָסִיק בֶּה בֵּין בְּעִידְנָא דְלֹא עָסִיק בֶּה — אֲגוֹנֵי מִגְנָא, אֲצוּלֵי לֹא מִצְלָא.

עי' נפש החיים ד:יד-יח

תורת נשים מגינה

סוטה כ ע"א

אם יש לה זכות — היתה תולה לה. יש זכות תולה שנה אחת, יש זכות תולה שתי שנים, יש זכות תולה שלש שנים. מכאן אומר בן עזאי: חייב אדם ללמד את בתו תורה, שאם תשטה תדע שהזכות תולה לה.¹

¹ עי' דברי הגר"ח קנייבסקי בדרך שיחה ח"א עמ' קמא.

תורת ארץ ישראל מגינה²

בראשית רבה טז:ד

אשר שם הזהב, אלו דברי תורה, שהן נחמדין מזהב ומפז רב. וזהב הארץ היא טוב, מלמד שאין תורה כתורת א"י ולא חכמה כחכמת א"י. שם הבדולח ואבן השוהם וגו', מקרא משנה ותלמוד ותוספתא ואגדה.

מכות י ע"א

אמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב: "עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים"? מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה – שערי ירושלים, שהיו עוסקים בתורה.

קידושין כט ע"א

תנו רבנן: ללמוד תורה ולישא אשה – ילמוד תורה ואחר כך ישא אשה. ואם אי אפשר לו בלא אשה – ישא אשה ואחר כך ילמוד תורה. אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה נושא אשה ואחר כך ילמוד תורה.

רבי יוחנן אמר: ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה! ולא פליגי: הא – לן, והא – להו.

מהר"ל – נתיבות עולם – נתיב הפרישות סוף פרק ב

אמר רב יהודה אמר שמואל (קידושין דף כט): הלכה נושא אדם אשה ואחר כך ילמד תורה, ורבי יוחנן אמר ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה, ולא פליגי הא לן והא להו. פי' בא"י זכות א"י גורם ולפיכך ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה, לכך יעסוק בתורה ואח"כ ישא אשה, אבל בח"ל אמרינן שישא אשה ואח"כ ילמוד תורה, ועוד כי התורה דא"י עדיפא מתורת בבל כדאמרי' (סנהדרין דף כד) במחשכים הושיבני כמתי עולם זה תלמוד בבלי ולפיכך תורת א"י מגין עליהם

כתובות קיא ע"א

אמר רבי אלעזר: כל הדר בארץ ישראל שרוי בלא עון, שנאמר: "ובל יאמר שכן חליתי העם היושב בה נשוא עון".

עיון יעקב – כתובות קיא ע"א

שחוטא באמת ועוד דא"כ איך גלו ישראל מעל אדמתן בשביל עונם ואפשר לומר דזכותא דא"י זכות התורה כפרש"י לקמן גם זכות המצות התלויות בארץ אם מקיימן אגוני מגנא ואצולי מצלא מעונות וכן מצאתי להדיא במ"י תהלים סימן פ"ה ולא גלו ישראל עד שלא קיימו המצות הנהוגות בה כדכתיב שחקו על משבתיה שלא קיימו השמיטין והיובלות וגם זכות התורה לא היה להם

² See, A Drop In The Ocean, chapter 6, by Rabbi Moshe Lichtman.